

FINANČNI ODBOR SENATA ODOBRIL SPREMEMBE V ZAKONU SOCIAL SECURITY

Finančni odbor Senata je odobril spremembe v zakonu Social Security in jih poslal v izglasovanje celi zbornici. Četudi je Predstavniški dom svoj program že odobril, je precej dvoma, da bi bile spremembe nezakonjene še letos.

WASHINGTON, D.C. — Finančni odbor Senata je pretekli tork končal delo na spremembah in dopolnilih Social Security zakona in te poslal v odobritev celotnemu Senatu. Predstavniški dom je svoj predlog sprememb že izglasoval. Pričakujejo, da bo Senat v glavnem odobril to, kar mu je njegov finančni odbor poslal, toda močno dvomijo, da bo mogoče obe besedili, Domovo in Senatrovo izenačiti in kompromisno besedilo končno odobriti. Kongres je trenutno preveč zaposlen z razpravo o energetskem programu, pri tem pa bi rad sredi meseca zaključil za letos svoje redno delo.

Predstavniški dom je izdelal in izglasoval spremembe, ki močno povišujejo prispevke za Social Security tako zaposlenih kot poslodajalcev. Skupno naj bi prinesle toliko novih dohodkov, da bi bila finančna stran Social Security sistema trdna vsaj do konca tega stoletja.

Sedaj plačujejo zaposleni in njihovi delodajalci 5,85% delavčeve plače do \$16,500 letnega zaslužka v sklad Social Security. Sedanji zakon predvideva povišanje odstotka na 6,05% vsoto zaslužka, od katere se prispevek SS plačuje, prihodnje leto na \$17,700. Sedaj plača zaposleni za SS letno največ \$965,25, po predlogu, ki ga je izglasoval Predstavniški dom, bo leta 1987 plačeval letno \$3,025, po v Senatu predloženem predlogu pa \$2,390. Senadni predlog predvideva hitrejšo rast vsote, od katere se plačuje prispevek za SS, pri delodajalcih kot pri uposlenih, Domov pa povišuje obe vsoti enako.

Kakšen bo kompromisni predlog v podrobnosti, ni še mogoče reči, bo pa vsekakor tak, da bo Social Security postavil znova na trdno denarno osnovo. Najvišja mesečna pokojnina Social Security je sedaj okoli \$465 in raste avtomatično v sorazmerju s porastom življenjskih stroškov. Ta povišanja so objavljena vsako leto v aprilu in stojijo v veljavo s 1. julijem. Po sedaj predloženih dopolnilih zakona Social Security naj bi pokojnine Social Security ne presegle 43% povprečnega delavčevega zaslužka, ko gre v pokoj.

V zadnjih petih letih je pokojnina SS rastla z avtomatičnimi povišanji v sorazmerju s povišanjem življenjskih stroškov in še s porastom zaslužkov, ki je bil zaradi inflacije veliko večji kot v prejšnjih letih. Kongres hoče sedaj v dopolnilu zakona to dvojno rast pokojnin Social Security odpraviti.

**Tisk je velesila,
delajmo za
AMERIŠKO DOMOVINO!**

Vremenski prerok

Postopna pooblašitev z verjetnostjo dežja pozno popoldne in ponoči. Najvišja temperatura okoli 68 F (20 C).

Uživanje mamil naglo raslo v Zahodni Evropi

Ameriški direktor za mednarodni del boja proti mamilom John Cusack je dejal, da uživanje heroína raste "od Avstrije do vzhodne Anglije, od Italije do Norveške".

AMSTERDAM, Niz. — Ameriški in evropski uradniki, ki so odgovorni za boj proti rabi mamil, so edini v oceni, da uživanje mamil v Zahodni Evropi izredno naglo raste, da je dobilo že obliko nekeke epidemije. V petih letih naj bi se povečalo število uživalcev heroína za kar 1000%, od 9,000 na 88.000.

Na vsakega ugotovljenega uživalca mamil je treba računati vsaj še po dva neugotovljena. Pred 5 leti so zasegli v Evropi skupno le 25 funtov heroína, lani pa že kar 1,500 funtov.

V ZDA, kjer je okoli 400,000 uživalcev heroína, so tega lani zaplenili 1,100 funtov, torej precej manj kot v Zahodni Evropi. Večina heroína prihaja v Evropo iz "Zlatega trikotnika" med državami Tajsko, Burmo in Laosom preko Amsterdamu, ki ima stare stike z Azijo. Od 1500 funtov lani zaseženega heroína, so ga zasegli na Nizozemskem 375 funtov.

Kongres lahko podaljša čas za potrditev ERA

WASHINGTON, D.C. — Pravosodno tajništvo je objavilo, da Kongres lahko podaljša dobo posameznim državam za odobritev ustavnega določila o ženski enakosti. Doba za to bo potekla 22. marca 1979, v Kongresu pa je predloženo, naj bi jo podaljšali za 7 let do 22. marca 1986. Ustavno dopolnilo, ki je bilo izglasovano v Kongresu, mora potrditi dve tretjini držav, predno more postati del zvezne ustave. Dopolnilo o ženski enakosti ERA manjka do veljavnosti še potrdilo dveh držav, katerih pa njegovi zagovorniki ne upajo dobiti do 22. marca 1979.

HLAD V JUGOSLOVANSKIH ODNOSIH DO ZDA PO VSEM VIDEZU PREŠEL, TODA SPOR V TITOVU DRUŽINI POVZROČA NOVO NEGOTOVOST

NEW YORK, N.Y. — Pretekli ponedeljek je bil v New York Timesu pod gornjim naslovom objavljen sestavek D. A. Andelmana, poslan iz Beograda 24. oktobra. V njem je rečeno, da so se odnosi med ZDA in SFR Jugoslavijo letos zelo izboljšali in da se posledice tega kažejo že tudi preko neposrednega področja Balkana.

V Beogradu je nov poslanik ZDA, ki po priznanju tega kaže več smisla za stvarnost, tako ga kaže tudi nova vlada predsednika Carterja v Washingtonu. Kljub temu je čutili nekaj negotovosti, ko je nov odnos nepreskušeno. Ko se sprašujejo, če bo prenesel težave, ki bi se mogle razviti iz trenj med predsednikom Titom in njegovo ženo Jovanko ter politike, ki je s tem povezana.

Diplomati, ameriški in jugoslovanski, pa tudi drugi, vidijo začetek obrata v odnosih med Beogradom in Washingtonom v obisku podpredsednika ZDA W. F. Mondaleja v letošnjem maju. Ta je s svojim odkritim nastopom vzbu-

dil zaupanje in odstranil sumničenja, ki so v preteklosti motila odnose. Bila je to velika sprememba, če pomislimo, da je nekaj mesecev preje Titovo javno prijelom poslanika ZDA L. Silbermana ter njegovo razpoloženje do SFR Jugoslavije. Na to je bistveno vplival prijem ameriškega državljanca inž. Laslo Totha, ko je prišel na obisk svojega rojstnega kraja in svojih staršev. Obtožili so ga "gospodarskega vohunjenja" in ga obsodili na 7 let in pol zapora.

Poslanik L. Silberman je bil prepričan, da je Laslo Toth nedolžen, da so ga prijeli s posebnim namenom. Kot je kasneje trdil znani kolonar J. Anderson, naj bi prijem, obtožba in obsodba inž. Lasla Totha služila za pritisk na vlado ZDA za sprejem sodelovanja z jugoslovanskimi oblastmi pri "nadziranju" protikomunističnih jugoslovanskih emigrantov v ZDA. Poslanik L. Silberman je z vztrajnim in odločnim delom dosegel končno izpust in "izgen" obsojenega L. Totha iz

Jugoslavije. Tega mu režim v Beogradu ni pozabil.

S spremembo vlade v ZDA je prišlo tudi do spremembe v odnosih te do SFR Jugoslavije. Poslanik L. Silberman je že preje odšel domov, nasledil ga je sodelavec H. Kissingerja L. S. Eagleburger, ki so ga imeli v Jugoslaviji v dobrem spominu še iz dobe, ko je kot prvi tajnik poslaništva 14 let preje tako vztrajno vodil pomoč žrtvam potreba v Skopju v Macedoniji.

Beograd je z zadovoljstvom sprejel tudi spremembe v mednarodni politiki, ki jih je pokazala vlada predsednika Carterja tako na Srednjem vzhodu z večjim upoštevanjem stališč Arabcev, kot v južni Afriki in Panami ter v odnosu do evrokomunizma in neuvrščenih držav.

Trn v odnosih je še vedno postopanje s skupinama Hrvatov, katerih ena je lani ugrabila potniško letalo in dosledno razširjen svoje hrvaške nacionalistične propagande, druga pa vdrla v poslopje SFR Jugoslavije pri ZN v New Yorku. Beograd je zah-

Tekstilna industrija v težavnem položaju

WASHINGTON, D.C. — Delavske unije v tekstilni industriji so obtožile 8 tujih držav podpiranja uvoza tekstilij v ZDA ter zahtevale od zakladnega tajništva preiskavo, ki bi naj vodila do končanja tega uvoza. Tekstilna industrija ni sposobna uspešno tekmovali z uvoženimi tekstilnimi izdelki iz držav, kjer so plače veliko nižje in kjer države še posebej podpirajo izvoz.

Francoska levica ne kaže volje do sprave

Komunisti nič ne skrivajo, da jim ni do vlade levice, v kateri ne bi imeli oni prve in glavne besede.

PARIZ, Fr. — Francoski komunisti prav nič ne skrivajo, da jim ni do tega, da bi prišli v francosko vlado, v kateri bi imeli glavno besedo socialisti ali kdorkoli drug.

Kljub nekaj izjavam ni opaziti pri strankah levice kake volje za medsebojno pomiritev. Komunisti vztrajajo pri svojih zahtevah in zavračajo po socialistih ponudeni kompromis.

Med tem kažejo javna povpraševanja, da so komunisti s svojim trdim stališčem pridobili nekaj malega podpore, socialisti pa so jo nekaj izgubili. Preje se je izjavljalo za socialiste preko 30% povprašanih, sedaj se jih je nekaj izpod tega števila.

Amerikanci naj pomagajo pri razvoju njihovih oljnih nahajališč

WASHINGTON, D.C. — Ameriški gospodarstveniki, ki so bili v zadnjem času v LR Kitajski in se razgovarjali z njenimi vodniki, pozivajo vlado ZDA, naj bi ponudila Peking sodelovanje pri razvijanju obsežnih nahajališč olja na Kitajskem. ZDA naj bi si za plačilo zagotovile večje dobave kitajskega olja.

PRAVOSODNI TAJNIK BRANI DOGOVOR Z R. HELMSOM

Pravosodni tajnik Griffin B. Bell je odločno branil sporazum z bivšim direktorjem CIA Richardom Helmsom, ki je bil obtožen zakrivanja resnice tekom zasliševanja pred senatnim odborom pod prisego. R. Helms se je odel obrambi in bil kaznovan pogojno, s tem pa je odpadla potreba po sodni razpravi, ki bi lahko spravila na dan kočljive tajnosti CIA in vlade ZDA.

WASHINGTON, D.C. — Pravosodni tajnik G. Bell je odločno branil dogovor z bivšim direktorjem CIA — Osrednje obveščevalne službe — Richardom Helmsom, ki je obdolžen, da tekom zasliševanja pred senatnim odborom pod prisego ni dal polnih odgovorov glede posega CIA v Čile v času predsedniških volitev, pri katerih je končno zmagal znani levičar Salvador Allende.

CIA je skušala na razne načine preprečiti izvolitev Allendeja, kar pa ji ni uspelo. R. Helms je pred senatnim odborom zanikal in zamočal stvari, ki se kasneje prišle na dan in bile podprte z dokumenti. Zaradi tega so nekateri hoteli spraviti Helmsa pred sodišče.

Pravosodno tajništvo je vso reč preiskalo in prišlo do zaključka, da je dovolj vzroka za obtožbo, da pa bi bila sodna razprava škodljiva ZDA, ker bi mogla spraviti v javnost važne tajnosti. Tako se je odločilo za dogovor, v okviru katerega je R. Helms odklonil priznanje krivde, pa te tudi ni tajil. Pred zveznim sodiščem je bil nato obsojen na pogojno kazen.

To je sprožilo precej nezadovoljnosti in javne kritike, na katero je pravosodni tajnik G. Bell odgovoril, da je bila v danih okoliščinah to edina stvarna pot. Dodal je, da je postopanje proti bivšemu direktorju CIA samo po sebi dovolj močno svarilo njegovim naslednikom pred podobnimi kršitvami zakonov. Kje drugod na svetu se je zgodilo, da bi obtožili vrhovnega vodnika državne obveščevalne dejavnosti? je vprašal pravosodni tajnik.

Carterju ni uspelo pridobiti guv. J. Browna

WASHINGTON, D.C. — Kalifornijski guverner Jerry Brown je edini vztrajal do konca v tekmi za imenovanje predsedniškega kandidata leta 1976. Odnosi med njim in predsednikom Carterjem so ostali hladni kljub nekaterim poskusom njihovega izboljšanja.

Ko je bil pretekli mesec predsednik Carter v Kaliforniji, so upali, da bo obisk koristil tudi njegovemu odnosu do guv. J. Browna. Kot trdi okolica predsednika Carterja, se to ni zgodilo, odnosi med njima so ostali hladni, kot so bili. Carterjeva okolica postaja vedno bolj prepričana, da se bo J. Brown leta 1980 potegoval za dosego demokratskega predsedniškega kandidata, če bo videl, da bi bila ta dosegljiva ob oslavitvi Carterjevega položaja v javnosti.

V zadnjem času je slišati veliko govorjenja o tem, da se Carter ni izkazal za sposobnega vodnika dežele in da bo zato nemara imel težave za ponovno izvolitev, če se bo za to odločil. Te govorice in napovedi so brez dvoma preuranjene, saj je Carter v Beli hiši komaj dobrih 9 mesecev.

Kissinger študira evrokomunizem

RIM, It. — Bivši državni tajnik ZDA H. Kissinger se je pretekli teden razgovarjal s predsednikom Italije G. Leonijem in s predsednikom italijanske vlade

Iz Clevelanda in okolice

Roditeljski sestanek—

Slovenska šola pri Sv. Vidu ima v nedeljo, 6. novembra, ob šestih zvečer roditeljski sestanek v cerkveni dvorani pri Sv. Vidu. S spomin pokojnega

Antona Koširja—
Ga. Elka Pretnar je darovala v Tiskovni sklad Ameriške Domovine \$12 v spomin pokojnega Antona Koširja. Hvala lepa!

Na obisku—
Nečak in nečakinja Mrs. Tolwinski, 13708 W. 80 St., sta prišla iz Mehovega na Dolenjskem na obisk k svoji teti. Kdor bi želel z njima govoriti, se lahko oglasi na gornjem naslovu.

Iz bolnišnice—
G. Janez Semen ml. se je vrnil iz bolnišnice in se vsen prav lepo zahvaljuje za obiske, kartice, pozdrave in darila.

Skupno sv. obhajilo—
Članice Oltarnega društva pri Mariji Vnebovzeti imajo v nedeljo, 6. novembra, pri sv. maši ob osmih skupno sv. obhajilo, popoldne pa bodo molile za pokojne.

Članice Oltarnega društva pri Sv. Vidu imajo v nedeljo pri osmih sv. maši skupno sv. obhajilo, popoldne ob 1.30 pa sejo v društveni sobi avditorija.

Pick-n-Pay bo opusila
Eagle znamke—

S koncem letošnjega leta bo Pick-n-Pay opustila Eagle znamke kot poseben način znižanja cen, ko hoče svoje poslovanje čim boljše urediti in poceniti. Eagle znamke so družbo stale letno okoli 7 milijonov dolarjev.

Zadnje vesti

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik ZSSR L.I. Brežnev je ponudil popolno ustavištev vseh jedrskih preiskusov in se s tem približal stališču ZDA in Velike Britanije v tem vprašanju. WASHINGTON, D.C. — Bivši kong. Otto Passman je zanikal poročila, da bi naj sprejel od Korejca Tongsun Parka \$190,000 za podporo Južni Koreji v Kongresu.

MOSKVA, ZSSR. — Žitna letina v Sovjetski zvezi je dosegla, kot je dejal Brežnev letos 194 milijonov ton in je za okoli 20 milijonov ton manjša, kot so jo načrtovali. V Washingtonu računajo, da bo to povečalo sovjetske nakupe žita v ZDA do 15 milijonov ton.

ZDRUŽENI NARODI, N.Y. — Afriške države, katerih resolucije za gospodarske sankcije proti Južni Afriki so v Varnostnem svetu propadle, so se sedaj sporazumele z zahodnimi silami o resoluciji, ki prepoveduje za stalno vse dobave orožja Južni Afriki. Zahodne sile so bile prvotno na stališču, naj prepoved velja le za pol leta, pa so nato sprejele zahtevo afriških držav po stalnosti prepovedi.

SAN FRANCISCO, Kalif. — Zvezno prizivno sodišče je pustilo veljati obsodbo Patricie Hearst zaradi njene udeležbe pri bančnem ropu na 7 let zapora. Odvetniki obsojene bodo vložili priziv na Vrhovno zvezno sodišče, ko ostane ona pod varščino 1 milijona dolarjev na svobodi.

Andreottijem v okviru priprave televizijskega programa o evrokomunizmu in drugih perečih mednarodnih vprašanjih.

AMERIŠKA DOMOVINA

1117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Wed., Sat., Sun., holidays, 1st two weeks in July

NAROCNINA:

Združene države:
\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$30.00 na leto; \$15.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece
Petkova izdaja \$10.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
\$30.00 per year; \$15.00 for 6 months; \$8.50 for 3 months
Friday Edition \$10.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

No. 164 Thursday, Nov. 3, 1977

Tragedija Turjaka

(Analitična ocena Džilasove knjige Wartime)

K žalostnemu poglavju tragedije na Turjaku se na tem mestu vračamo zato, ker jo omenja in o nji komentira Milovan Djilas v svoji knjigi "Vojni čas".

Po italijanski kapitulaciji dne 8. septembra 1943, ki je partizanom načrtno zapustila mnogo orožja, tudi težkega s topovi, je ostalo po italijanski vojski zasedeno slovensko ozemlje za kratak čas prosto, dokler ga niso okupirale enote nemške vojske. To meddobje so slovenski komunisti izrabili za sklicanje zborovanja Osvobodilne fronte v Kočevju, začeli s 1. oktobrom 1943; zborovanje se je v imenu Centralnega komiteja jugoslovanske partije udeležil Djilas in na njem govoril. Njegov prihod v Slovenijo mu je dal priliko, da je v knjigi napisal nekaj tudi o slovenskem partizanstvu in razmerah na tem prostoru. Zborovanje se je spremenilo v popolno dominanco partije, kar potrjuje Djilas z ugotovitvijo, da se je "istovetila usoda (slovenskega) ljudstva z vlogo partije" (str. 341).

Za časa Džilasovega bivanja na slovenskem ozemlju je bil njegov gostitelj in mentor Edvard Kardelj, vrhovni šef komunistične in partizanstva v Sloveniji in njega glavni zastopnik v Centralnem komiteju jugoslovanske partije. Iz opisovanja se vidi, da se je Djilas dobro počutil v Sloveniji, zlasti v razkošnem gradu grofa K. Auerperga v Šoteski ob Krki (ki jo pisec zamenjuje s "Kuppo"). Tu je obudoval izbrano pohištvo in krasne stenske freske, elektro, tekočo vodo in kopalnico! Tukaj so mu očitno pripovedovali pretresljivo zgodbo o Turjaku, ki jo na kratko takole opiše: "Dober del Slovenije je bil svoboden (kar ni res, ker je bil okupatorja prost le del takratne Ljubljanske pokrajine in del Primorske, vsega komaj četrtina Slovenije — op. pisca), in slovenske enote so pritiskale v slovenski del Italije, toda Nemci so tudi napredovali (v izpraznjeni del slovenskega ozemlja). Bela garda (tu misli na Vaške straže) je bila v razpadu. Mi (partizani) smo zavzeli grad Turjak, kamor se je zateklo kakih sedemsto prekaljenih belogardistov. Naša stran se je poslužila artilerije, zafete od Italijanov, razrušila stene gradu (s pomočjo italijanskih topničarjev, kar je zgodovinsko dognano — op. pisca) in zajela večino belogardistov kot ujetnike. Jezni zaradi lastnih izgub in nepopravljivega zadržanja belogardistov v trenutku narodnega radovanja nad padcem Italije, so partizani postrelili vse turjaške ujetnike. Vprašal s: m Kardelja, ko je pogovor nanese na to v Auerpergovem gradu:

"Zakaj ste vendar morali pomoriti vse do zadnjega?"

"Da bi jih to demoraliziralo!" je odvrnil Kardelj z vsevednim nasmeškom.

Masakri so plod zagrenjenosti in plod računa (kalkulacije) voditeljev. Tudi jaz sem sprejel to presojo, ne toliko zato, ker je stal Kardelj nad menoj v neoficielni hierarhiji, ampak zaradi ideološke nepomirljivosti..."

Na ta način in s svojim komentarjem opiše Djilas turjaško tragedijo, kjer se je prvič razdvajala v Sloveniji partizanska slast po maščevanju in krvi, a žal ne zadnjikrat. V tem sklopu je vredno in prav, oceniti po zasluženi Kardeljev razlog za pokol 700 osebno nedolžnih vaških stražarjev, ki niso imeli druge naloge kot stražiti ljudi, vasi in premoženje vaščanov pred napadi, umori in požigi partizanov. Njegov cinični, neizmereno brutalni in krvoločni odgovor na Džilasovo vprašanje o razlogu moritve turjaških borcev, naslika Kardeljev osebni karakter. Njemu je nasilna smrt 700 njegovih slovenskih mladih rojakov opravičena zato, da se zmanjša odporni duh odločnih nasprotnikov komunistične revolucije in s tem zagotovi njena zmaga, potem pa prigrabi oblast nad vsem narodom. To in nič drugega je bil končni namen: izpolnitev njegovih osebnih ambicij. Sam njegov partijski tovariš Djilas to potrjuje, ko pravi na drugem mestu (str. 344), opisujoč Kardeljev značaj: "Kardelj ni čisto odprt, vendar tudi ne prikrit (secretive), razen če se čuti ogroženega v svoji poziciji in ambicijah." Zelo značilna karakteristika, ki je ni napisal njegov sovražnik, pač pa tovariš.

Kardelj je na rovaš partizanstvu izredno naklonjenih vojaških in političnih razvojev in razmer med vojno in neposredno po nji — ne zaradi partizanske zmage — resnično dosegel visoke pozicije in uresničil svoje ambicije. Kot tak je oni dan prišel uradno v Washington, kjer je po opravljenih uradnih poslih priredil za povabljenе goste v Blair House-u, razkošni vladni hiši za goste, plesovito večerjo. Po poročilih listov (NY Times, October 7) je tam z njimi popival, prepeval in zbijal šale do treh jutraj. Kaj če je bilo to krockanje, namesto res-

ne in dostojne prireditve, posledica strahu, da bi kateri njegovih gostov bil že prebral Džilasov opis njegove reakcije na vprašanje o pomoru 700 mladih Slovencev s Turjaka in na to krvavo tragedijo njegove odgovornosti namignil?

Erinije maščevanja ga preganjajo za ta zločin in za onega 12.000 pomorjenih domobrancev po vojni, za kar vse je v prvi vrsti odgovoren on. Mi tem Erinijam pravimo vest, ki jo ima vsak človek, ima jo tudi Kardelj. Kolikor jo skuša utopiti v razkošju sedanjega svojega položaja, v veseljačenju in zabavah, mu jo sproti vznjuga njegov bivši pudaša v pobujanju rojakov in uničevanju ljudskega premoženja — sedaj spokornik — tovariš Milovan Djilas s svojo knjigo.

l. š.

BESEDA IZ NARODA

Ob grobu Antona Koširja K molitvi za verne duše

CLEVELAND, O. — Ob grobu znanega rojaka Antona Koširja je njegov prijatelj Janez Ovsenik povedal sledeče:

Dragi Tone! Čutim, da bi Ti storil veliko krivico, če bi se ne spomnil na Te v tem trenutku, ko se telesno za vedno poslavljamo od Tebe, ki si mi bil prijatelj v polnem pomenu besede.

Bilo je Tvoje življenje polno radosti, pa tudi dosti, dosti pelina je bilo vmes.

Kot avstrijski vojak si službeno prepotoval državo po dolgem in počez v prvi svetovni vojni. Potem si prevzel posestvo in se oženil in Tvoj zakon je bil res sklenjen v nebesih. Zeno si nadvse spoštoval in žena Te je ljubila, bil si ji prvi na svetu v labirintu dolžnosti gospodinj in matere, vse do sedaj, ko Te je Bog poklical k sebi.

Zanimal si se za narodno življenje, zato si moral pretrpeti laško logarsko življenje, od koder si se vrnil komaj živ.

Svojo družino si vzgajal bolj z vzgledom kot z besedo. Tvoji sinovi so Ti sledili (bili so pri domobrancih) in sedaj šele veš, kje so njihovi grobovi. Tisti pa, ki so ostali izmed otrok, vedo, da se oče ni zmotil.

Nisem Te poznal, dokler v Ameriki nismo prišli in se znašli trpin, ki smo svoje družine morali pustiti v starem kraju. Velikokrat smo se zbirali na 58. cesti pri msgr. Matiji Škrbcu. Katoliška akcija nas je povezovala z miselnostjo in versko zavestjo, da smo vsi ljudje apostoli in radi svojih križev in težav ne smemo pozabiti svojih bližnjih.

V verskem oziru si skušal dometi odloke svetnika, papeža Pija X. Nikoli niso šel v cerkev, ker je to bila cerkvena zapoved. Tvoja duša je hrepenela po božjem Prijatelju. Kolikor si mogel, si rad pohitel v cerkev, šel rad k maši in pristopil k obhajilu, ne da bi se kazal kakemu duhovniku, ne da bi hotel biti pobožnjak, ne da bi se izkazoval pred ljudmi, ampak iz notranje nje zavesti, da je le tu najti najzanesljivejšega prijatelja, svetovalca in vodnika, pa tudi oporo v življenjskih težavah.

Dana mi je bila milost, da, ko si nekoliko onemogel, sem Te za prve petke vozil v cerkev. Tudi na volišče sem te nekajkrat zapeljal, da si mogel izvršiti državljansko dolžnost in ker si bil vedno do zadnjega življenjski, čeprav se dejansko nisi mogel več udeleževati javnega življenja, sem mnogokrat prihajal k Tebi v vas.

Prepričan sem, ko sedaj nas opazuješ, ko za Teboj žalujemo, bi nam rad povedal, naj se rajši veselimo, ker dosegel si, na kar si svoje življenje uravnava. Blagor njim, ki so zaspali v Gospodu!

Zeni Apoloniji in vsej rodbini Koširjevih naj bo v imenu vseh tu zbranih in mnogo drugih, ki se pogreba niso mogli udeležiti, naše sožalje.

Želel bi, da bi med nami bilo mnogo podobnih Antonu Koširju.

CLEVELAND, O. — Vsa slovenska javnost je lepo vabljenja, da se udeleži molitvenih obredov pri Spominski kapelici Orlovega vrha na Slovenski pristavi v nedeljo, 6. novembra 1977. Udeležimo se teh molitvenih obredov ob spominski plošči, ki je vzidana v steno spominske kapelice, posvečene Brezjanski Materi božji.

V skupnosti in z močnim glasom naj se dvigne naša molitev do neba, do Vsemogočnega, da pri Njem izprosimo mir dušam naših pokojnih. Vsi svetniki naj bodo z nami na ta molitveni dan, da z njimi darujemo svojo molitev za večni pokoj njih, ki so darovali svoja življenja, da bi živel slovenski narod svoboden in v katoliškem duhu. Po sobno je vabljena k tem molitvam vsa slovenska duhovščina. Molitve se bodo pričele točno ob treh popoldne.

Naj bo ta nedelja dan Vseh svetnikov in Vernih duš dan. Naj bo to dan molitve za duše vseh pokojnih Slovencev! Pojdimo in prišimo svečke ob vzhodu Marijine podobe in naš duh se naj združi z 12.000 pomorjenih in mučenih slovenskih domobrancev. Poklekimo pred podobo Brezjanske Matere božje in molimo za ves slovenski rod!

Odbor S.P.
Tabor, S.P.B.

Dve dobri koroški novici!

WICKLIFFE, O. — Proces proti osrednjemu tajniku NSKS Filipu Waraschu se je končal s sodbjo, ki so jo pričakovali vsi poštenji Slovenci — z oprostitvijo. Plačal je le kazen za to, ker je imel orožje brez orožnega lista. Torej precejšen poraz za ovaduha, v prvi vrsti pa za njegove pomagače. Velik udarec tudi za celovško policijo, ki je tako slepo nasledila in se uvela v past, ki jo je nastavila drugemu. Če bi jim taki primeri le pokazali njihovo zaslepljenost, pa je vse zastoj! Ne spoznajo, ker NOČEJO spoznati! In to je žalostno, da z lažnjivimi informacijami namenoma zapeljujejo maso — in maso to verjame!

Informacija dalje pravi: "A kljub temu je pravica na naši strani. Pravica pa ne hiti, seveda ne smemo vsega prepustiti le "božjim mlinom", moramo še sami tudi kaj doprinesiti k temu in to predvsem s trdnim prepričanjem in nepopustljivostjo. Prepričani smo, da se večina Slovencev tega zaveda. Seveda, brez odpadnikov in "plev" pa ne gre nikjer. A mi se ne damo!"

Druga dobra novica je pa to, da je postal novi ravnatelj Gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Reginald Vospernik. Nastopi službo 1. jan. 1978 in pravijo, da je bila to najboljša možna rešitev. Vsi pravijo, da je zmogel šolnik in zaveden Slovenec. Zato smo tega imenovanja tudi v Združenih državah iz srca veselili!

Naj omenim še govor, ki ga je imel jur. Warasch nedavno na ljudskem prazniku v Nabrežini. V njem je spomnil države in

posebej še Jugoslavijo, da Slovenci pričakujejo, da se bo na zasedanju v Beogradu govorilo tudi o nezasišanih posilstvih etničnih manjšin v osrčju Evrope... Seveda bi morala ta vprašanja spraviti pred konferenco Jugoslavija. In prav to je po nekaterih vesteh povzročilo nejevoljo v delu ljubljanskih krogov.

Katoliški Glas od 28. okt. t.l. pravi, da je o narodnih manjšinah, ki jim kratijo človeške pravice, govoril zastopnik Jugoslavije Pešič. Obžalovati je, da Pešič ni sprogovoril ničesar neposredno o KOROSKIH Slovincih. O tem pa je v mednarodnem časnikarskem krožku spregovoril tajnik Narodnega sveta koroških Slovencev Warasch. Tako je koroško vprašanje postalo predmet mednarodnih poročil v tisku in televiziji. Ne pričakovano se je za človeške pravice jezikovnih manjšin zavzel tudi vodja severnoameriškega odposlanstva Goldberg. Dejal je med drugim: "Vseh turkaj navzočih 35 držav bi moralo spoštovati upravičene zahteve narodnih manjšin, jim zagotoviti jezikovno in kulturno rast, z aktivno politiko pa bi morali zajamčiti prihodnjim rodovom, da se bo ta tradicija ohranila."

Pisec v Kat. Glasu končuje: "Verjetno pa je tudi, da so opozorila slovenskih rojakov v Ameriki njih vladi le nekaj zallega, saj gre končno za nevarno žarišče napetosti v srcu Evrope. Nič ne ve, kam bodo lahko še pripeljale do sedaj samo zastraševalne eksplozije na Koroškem."

Od zadnjega poročila za revne dijakke v Slovenskih dijaških domovih Mohorjeve družbe so darovali sledeči dobrotniki:

Po \$5: Neimenovana, Bridgeville, Pa.

Po \$10: Neimenovani, Wickliffe, O.; g. John Petrić in g. Novak v blag spomin na g. Maurserja.

\$8: G. Rudi Kolarić st., Wickliffe, O.

\$20: G. Stefan, Rye, Colorado. \$15: Ga. Mary Ladiha, Cleveland.

Po \$100: Rev. dr. Pavel Krajnik, Lorain, O.; Rev. dr. Ludvik Cepon, Latrobe, Pa.

Vsem velikodušnim srcem — iskrena hvala in Bog obilo plačaj! Bog daj, da bi dobili še veliko posnemalcev!

M. Jakopič

Konvencija Ameriške zveze za napredek slovanskih študij

Udeležba in doprinos Družbe za slovanske študije.

NEW YORK, N.Y. — Od 12. do 16. oktobra je bila v Washingtonu, D.C., deveta konvencija Zveze (The American Association for the Advancement of Slavic Studies). Konvencija je bila ob enem 30-letnica Zveze. Dvainseddeset ameriških univerz in institutov je včlanjenih v Zvezi, med posebnimi organizacijami je tudi Družba za slovanske študije (Society for Slovene Studies), ki jo vodi prof. Rado L. Lenček, Columbia University.

Družba za slovanske študije je imela naslednji program:

Sestanek, ki je bil v petek, 13. oktobra, je vodil prof. William B. Derbyshire, Rutgers University. Na sporedu so bila naslednja predavanja: Poezije Franceta Balantića, Frank Bukvic, Fairfield University; Ob slovenskem impresionizmu, vzporedne med slikarstvom, poezijo in glasbo, Simon Kregar, AIA, New York; Glasba Lucijana Marije Škerjanca, Metod Milac, Syracuse University.

Sobotni sestanek je vodil prof. Nikola Pribic, Florida State University. Sestanek je bil posvečen humanizmu v deželah Avstrijske monarhije. Predavali so:

Padec Jeruzalema

Zdi se mi, da bo čitatelje A.D. zanimalo, kako je prišlo do tega, da so Judje izgubili svojo državo, svoj tempelj, da so bili vsa stoletja do zdaj razkrojljeni po celem svetu.

Kot čitamo v evangeliju, je Jezus pet dni pred svojim trpljenjem gledal z Oljske gore Jeruzalem in občudoval lepoto templja, katerega streha je zarelala v soncu kot čisto zlato. To je bila hiša Njegovega Očeta — rad je molil v njej, tudi Njegova Mati je ljubila tempelj. Sicer ni bil tako krasen kot Salomonov, a je bil središče vere in narodnosti. Bil je pravi ponos vseh Judov. Jezus je v duhu videl, kaj čaka Jeruzalem. Začel je jokati. Tempelj, mesto, vse bo porušeno, da ne bo ostal kamen na kamnu zato, ker Judje niso spoznali dneva svojega odrešenja... Tudi ženam, ki so jokale, ko je nesel svoj križ na Jeruzalema: "Ne jokajte nad menoj, ampak nad seboj in vašimi otroki." Svojim učencem je pa že prej naročil, ko bodo videli, da se bliža sovražnik, naj hitro zbeže iz mesta. Kristjani so se spomnili pravočasno Gospodovo sveta in so zbežali v gore.

Bog je bil tako usmiljen, da je želel rešiti vsaj nekaj Judov, četudi so križali Jezusa. Z nadnaravnimi dogodki jih je opozarjal, da se bliaž konec Jeruzalema, a kot skozi vso svojo zgodovino, so ostali trdovratni in zakrtni. Niso se zmenili za razne čudne stvari, ki so o njih pripovedovali očitvidci, rabini in duhovniki. Judovski zgodovinar Flavijus Josephus, ki je sam bil priča oblaganja in padca Jeruzalema, piše, da je noč in dan hodil po ulicah neki Jezus, sin Ananusa, in kot nekoč prerokil: "Glas od vzhoda! Glas od zahoda! Glas od vseh štirih vetrov! Glas proti Jeruzalemu, proti templju, proti narodu! Gorje! Gorje Jeruzalemu!" Tudi Rimljanom se je posrečilo zavzeti mesto. Zažgali so ga. Titus, poveljnik rimske vojske, je hotel rešiti tempelj in je prepovedal vstop, da bi ga zažgali. A bilo že prepozno. Morala se je izpolniti Jezusova napoved, "da ne bo ostal kamen na kamnu". 1.500.000 Judov je padlo v boju za Jeruzalem. Kolikor je ostalo živih, so morali korakati v zmagoslavnem pohodu Tita v Rim in potem so jih prodali kot sužnje. Konec judovske države in templja.

Leta 135 so se sicer zopet uprli Rimu, kolikor jih je še bilo, a so bili popolnoma poraženi. Razkropili so se po vsem svetu, bili preganjani od kristjanov, šli skozi pogrome. Šest milijonov Judov je zgorelo v Hitlerjevih krematorijih. Po drugi svetovni vojni so pa le prišli do svoje države "Izrael". Kar nesporedo se morajo politično boriti za njo proti Arabcem. Ker je bil tudi Jezus Jud, jim želimo mirnega sožitja z njimi. Ravno te dni se je politika zasukala proti njim.

s. M. Lavoslava, osf.

Plin iz gnoja

Med vrenjem organskih snovi v prostoru brez zraka nastaja biološki plin metan. Po naročilu švicarske komisije za energijo so proučili razne vidike metanskega vrenja v kmetijskih odpadkih.

Ugotovili so, da bi iz gnoja ene krave lahko vsako leto pridobili energijo, ki ustreza 280 litrom kurilnega olja. Po podatkih v objavljeni študiji leži na srednji švicarski kmetiji s 25 glavami govedi energetski potencial, enakovreden kurilnemu olju.

Ta biološki plin se po mnenju raziskovalcev obnese za kuho, za segrevanje vode, za ogrevanje stambenih, rastlinjakov, pitališč in širarn ter za sušenje sena, uporabiti pa bi ga bilo mogoče tudi kot gorivo v stoječih motorjih in s tem za dodatno proizvodnjo električne energije. Tehnično je izvedljiva celo zamisel o rabi tega plina za pogonsko gorivo v vozilih.

Oglašajte v AMERIŠKI DOMOVINI, kupujte pri njenih oglaševalcih!

Simon Kregar

R. Ložar:

Slovenija med Srednjo Evropo in Balkanom

2. Od cesarja Dioklecijana do Larousse-ove Enciklopedije

Dobiti ta odgovor se pravi, pogledati zgodovino in geografijo in najti, kaj nam oni pripovedujeta o Srednji Evropi in Balkanu. In prva stvar, ki nam je povesta, je to, da smo v teku zgodovine Slovenci v južni Srednji Evropi izgubili na račun Germanizacije dve tretjini ozemlja, ki so ga naši predniki posedli v 6. stoletju po Kr., ko so prišli na ta del Evrope, medtem ko v smeri proti Balkanu nismo izgubili niti kvadratnega inča zemlje. Toda preko teh bridkih dejstev moramo iti na dnevni red in računati z realno politiko. Kam spadajo tisti Slovenci, ki so po tej izgubi še ostali? Zato zdaj nekaj besed o geografiji. Kaj je v smislu fizične in politične geografije Srednja Evropa in kaj Balkan? Najprej Balkan.

Polotok Balkan ima svoje ime po gorovju istega imena, ki leži v Bolgariji. Južne meje Balkana niso noben problem, ker je tam sama voda, in tudi na vzhodu je voda. Problem so severne meje. Nekateri geografi smatrajo za severno mejo tok Drave in srednji tok Donave, drugi pa tok Save in Donavo, ki se nad Zemunom obrne na vzhod. Ta razmejitve je po mojem bolj pravilna. Na severni strani Karavank ni Balkana. Nekateri geografi postavljajo zahodni del severne meje na severni rob Istre. Evropska Turčija po rnenju nekaterih geografov ni Balkan, po mnenju drugih je. Rumunija brez vsakega dvoma spada na Balkan.

Terminologija in nomenklatura politične geografije je pa zelo tekoča, fluidna in sprejemljiva. To velja zlasti za čase, ko se spreminjajo državne meje, kot so se na primer po prvi in drugi svetovni vojni. Novi faktorji nastopajo na pozornici, nove interpretacije in pojmi. Lepo se vidi izraz tega v Larousse-ovi Enciklopediji svetovne geografije. Ta atlas smatra za Srednjo Evropo sledeče države: Alpe, Švico, Liechtenstein, Avstrijo, Nemčijo, Češkoslovaško, Ogrsko, Poljsko in Bolgarijo. Za zadnjo bi rekel, da je to pomota. Pojma Balkan pa ta Enciklopedija sploh nima več, temveč govori o *Mediteranski ali Sredozemski Evropi*. Vanjo spadajo: Jugoslavija, Albanija, Grčija, Kipros, Malta, Italija, Vatikanska država, San Marino in Španija. Z ozirom na dejstvo, da sem po svoji akademski izobrazbi klasični arheolog in umtpostni zgodovinar in da so v tem Mediteranu lepa letovišča, Italija in Vatikan, zraven pa še naša bivša Country Girl, sedanja Princeza Grace of Monaco, bi bilo neslano od mene zahtevati, da se ne bi počutil kot "mediteranskega Slovenca", temveč kot srednje-evropskega. Ta francoska definicija južne Evrope in z njo vred Balkana ima za sabo izvrstno prehistorično in historično tradicijo, v smislu katere bi jaz Sredozemski pas razdelil v Vzhodnega, v katerem bi bila tudi Bolgarija in Rumunija, dast sta to v resnici dve eminentno *Podonavski deželi*, ter v zahodnega in v tem primeru bi bila Slovenija na prehodu med obema.

Antični historiografi in geografi so teritorij Balkanskega polotoka imenovali po plemenih, katera so tam prebivala v bolj ali manj človeških državnih zvezah. Gledano od severa proti jugu bi bile torej: Obe Panoniji, njuni južni polovici; Illyricum; Macedonija; Thracia; Moesia, Zgornja in Spodnja, celotni; Dalmatia, ki je segala globoko v Hercegovino in Bosno, in Dardania, Albanija. Ta plemenska imena so Rimljani kodificirali in jim dali status administrativnih enot v okviru rimskega imperija. Kako trdovratna je bila ta tradicija, se vidi iz tega, da je Napoleon za vse kraje ob Jadranu uvedel imel Ilirija, naši pesniki, kot je bil V. Vodnik, so peli o Iliriji oživljeni, kot da je to isto kot Slovenija, naši jezikoslovci in zgodovinarji so nas imenovali Ilire in naš jezik smatrali za ilirskega.

Ko je cesar Dioklecijan preuredil rimsko državo in jo razdelil na dieceze (on je bil rojen v Splitu), je razdelil provinco Norik, to je današnje Koroško, Štajersko, Zgornjo Avstrijo in del Kranjske v *Noricum Ripense*, to je Obdonavski Norik, in v *Noricum Mediterraneum* ali Sredozemski Norik. Vse starokrščanske cerkve na tedenjem, v 6. stoletju od Slovencev poseljenem ozemlju: Aguntum (Lavant pri Lienzu); Teurnia (St. Peter im Holz pri Spitalu); Virunum (Gospa sveta); Juenna (Podjuna) in Celeia (Celje), ki so vse bile škofijske cerkve, so spadale cerkveno-upravno pod Mediteransko cerkveno provinco, škofje so hodili na koncile v Malo Azijo, le dva sta se vršila v Gračevo oziroma v Ogleju. Škofijska Peotovo-Ptuj je bila v Panoniji, enako je bila Emona izven pravega Noriškega ozemlja, toda v isti Mediteranski provinci.

Iz vsega tega sledi, da je skoraj ves slovenski teritorij del nekdanjega mediteranskega teritorija, kot ga je uredil Dioklecijan.

(Dalje sledi)

Umetniki na beraški palici

Filmske zvezde, tu in tam kak skladatelj ali operni pevec, nadarjeni in priljubljeni književniki in slikarji, o katerih dober zaslužku in svojevrstnem življenju pišejo listi, so samo izjeme v množici umetnikov po svetu. Večinoma živijo skromno, mnogi med njimi v revščini, je poglavita ocena v študiji Mednarodne organizacije za delo (ILO), objavljene v Zenevi pred skupnim kongresom ILO in UNESCO, na katerem so razpravljali o ukrepih za izboljšanje delovnih razmer in za višji dohodek umetnikov po svetu.

Umetniki v povprečju zaslužijo manj kot ljudje v vseh drugih poklicih. Njihovi dohodki niso redni, grozi jim nezaposlenost, socialno niso dovolj zaščiteni, ponekod morajo plačevati pretirane davke. To je splošen položaj, ki je v tej ali oni deželi seveda lahko drugačen.

Norveški umetnik zasluži povprečno 4.500 dolarjev na leto, kar je približno četrtna prejemkov državnih funkcionarjev. V Kanadi je umetnik zaslužil v povprečju manj kot fizični delavec, letni dohodki baletk pa so bili nižji kot povprečne pokojnine.

V mnogih deželah se znižuje število glasbenikov in pevcev, število umetnikov. V ZR Nemčiji na primer se je število glasbenikov in pevcev znižalo v obdobju 1950-1970 za 40 odstotkov oziroma od 48.500 na 29.500, v Veliki Britaniji, Franciji in ZRN pa se je število poklicnih igralcev znižalo v minulih desetih letih za četrtno.

Najbolj prizadeti so igralci. Stiri petine francoskih dramatskih igralcev je bilo v minulih letih po več mesecev brez dela, zato so tudi stankali, a niso dosegli veliko. Po zaslugi reklame,

Lemontske drobtinice

Tretja skrivnost žalostnega dela: Ki je za nas s trnom kronan bil.

Zadnjič smo pustili Jezusa sedeti na skrinji, v kateri so vojaki hranili orodje za mučenje. Jezus jih je mlo gledal, a njih srca niso poznala sočutja. Želeli so si nove zabave, seveda, na njegov račun. Stopili so v krog in se posvetovali, kaj naj napravijo z Jetnikom. Eden predlaga: Napravimo ga za kralja in se mu poklonimo. Izvrstna ideja! Saj sam pravi, da je Kralj! Eden teče ven, kjer blizu obzidja trdnjave raste trnovo grmovje. Z mečem odreže vejo, iz katere splete krono. Seveda skrbno pazi, da se ne zbode in vesel hiti z njo na dvorišče. Med tem so vojaki že pripravili vse potrebno za kronanje. V skrinji, na kateri je sedel Jezus, so našli star vojaški plašč in mu ga ogrnili. Trdo so ga zopet posadili na skrinjo, ki je zdaj postala njegov prestol. Neusmiljeno so mu pritisnili krono na glavo. S trsom so bili po nji, da bi mu ne padla z glave. V desno roko so mu dali trs — in Kralj je bil gotov. In zdaj se začne za vojake "veseloigra"... Poklekavajo pred njim. "Bodi pozdravljen mogočni Kralj judovski!" Pljuvajo mu v obraz... Zavežejo mu oči in ga bijejo: "Vaše veličanstvo naj pove, kdo ga je udaril..." Novi udarci po trnovi kroni. Trni prodrejo kožo, tudi lobanjo in se zapirajo v možgane. Kri curlja izpod krone in teče v oči, po obrazu... Ali si moremo predstavljati to muko? Ako smo že kdaj stopili na kak trn, smo hitro sedli v travo, da smo ga izdrl. Jezusova krona, ki je izgledala kot kapa, je pa bila bogata na trnih. Jezus strašno trpi! Ne toži, molči... Nazadnje se vojaki naveličajo te "igre". Čas je, da odvedejo Kralja k guvernerju in mu naznajo, da so povelje izvršili. Pilat pride iz palače in ko zagleda tako strašno spremenjenega Jetnika, stopi bliže in pokaže nanj:

ki ustvarja vedno nove 'zvezde', so mnogi nadarjeni igralci, pevci ipd. kmalu pozabljeni, zato pa polnijo blagajne novi obrazi na filmu in novi glasbi na ploščah.

"Glejte, človek!" S tem je hotel reči Judom: "Poglejte, kako je zdelan! Saj ni skoraj več podoben človeku. Imejte usmiljenje z njim! Ne silite me, da ga obsodim, ker je nedolžen." In Judje? "Križaj ga! Križaj ga!" Človeku, ki ni do dna duše pokvarjen, je težko razumeti, da je človeško srce zmožno tolike krutosti.

Zakaj je Jezus dopustil, da so mu s trnovo krono toliko muke povzročili ravno v glavi? In ne pozabimo, da mu ni nikdo izlekel niti enega trna. Mučili so ga ves čas, dokler ni dočrpel na križu. Pomislimo tudi, da je vsak trn, ki je zbadal Jezusa, se tudi zapil v Marijino srce... Zakaj vse to?

Zato, da nam more Jezus odpustiti grehe, ki jih storimo v mislih. Možgani so sedež, kjer se porajajo misli — dobre ali slabe. Naj nam naša vest pove, ko so naše misli Bogu všeč ali pa ga morda žalijo. Misli so vseh vrst... Napuhnjene — te so silno zoprne. Odrešeniku, ki je bil tako ponižan... Občudovanje samega sebe, sebične misli, slavočlepne... Misli, ki žalijo čistost... Misli prezira, začudenja bližnjega... Škodljive misli ali sovraštva... Lahko bi našli cel leksikon misli, iz katerih se rode besede in iz njih dejanja. Zato moramo posvečati veliko pažnjo svojim mislim. Prosimo s trnom kronanega Gospoda, naj nam zavoljo tega svojega trpljenja odpusti naše grešne misli. Darujmo mu bolečine njegove trnove krone v pokoro in zadoščenje naših grešnih misli. Prosimo ga, naj nam pomaga misliti nanj in potem grešne misli ne bodo imele dostopa v naša srca, ker bo v njih kraljeval Kralj naših src.

s. M. Lavoslava, osf.

NAROČNIKOM,

ki prejema list po pošti!
Datum nad vašim imenom pomeni, do kdaj je plačana vaša naročnina; najprej mesec, nato dan in leto. Pravčasno plačana naročnina je velika pomoč listu. Prosimo upoštevajte!

NOVICE- z vsega sveta

NOVICE- ki jih potrebujete

NOVICE- ki jih dobite še sveže

NOVICE- popolnoma nepristranske

NOVICE- kolikor mogoče originalne

NOVICE- ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

Ameriška Domovina

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

VESTI
IZ SLOVENIJE

Molitev in delo

Skupina pomurskih vernih študentov in srednješolcev je del svojih počitnic preživela v Kožbanskem kotu, kjer so molitveno življenje združili z urami prostovoljnega dela pri obnovi cerkva, ki jih je prizadel lanski potres.

Vodovod v Podzemlju končan

Podzemelčani v Beli krajini so zelo veseli novega vodovoda. Dela napeljave vodovoda so se v tej vasi nedavno končala. Kako velikega pomena je zanje pitna voda, so domačini dokazali tudi s tem, da so žrtvovali proste sobote in nedeljo in z veseljem prišli za krampe in lopate.

Muzejska zbirka v Hrastniku

Ob dnevu rudarjev so v Hrastniku odprli muzejsko zbirko v bivši osnovni šoli 'Ivan Cankar'. Z otvoritvijo muzeja so Hrastničani mnogo pridobili.

Razstavljeni so predmeti iz tisočletne zgodovine in podatki o razvoju industrije do današnjih dni, razvoj kraja, razvoj nekaterih športnih in kulturnih društev itd.

Idrijske čipke

Čipkarska šola v Idriji je organizirala razstavo svojih učenk, ki uspešno nadaljujejo tradicijo idrijskih klekljarij.

S svojimi čipkarskimi izdelki so učenke letos dosegle že vrsto priznanj. Tako so na prvi mednarodni razstavi ročnih del v Novem Sadu prejele najvišje priznanje prireditelja — zlato plaketo mesta Novi Sad.

Premalo stanovanj

Letošnja zidava stanovanj v Sloveniji ni bila taka, kot so pričakovali in načrtovali. Kar polovico slovenskih občin ni letos zgradilo niti enega novega stanovanja. V kolikor so jih zgradili, so le mala stanovanja in enostanovanjske hiše, poroča ljubljanski list Delo.

V prvi polovici leta 1977 so

zgradili v vsej Sloveniji 2808 novih stanovanj v "družbenem" sektorju, kar je 579 stanovanj ali 17% manj kot v istem obdobju lani.

Kaže, da je poleg pomanjkanja cementa k temu nazadovanju zidave prispevala svoj delež tudi izčrpanost slovenskega gospodarstva, poroča Delo.

Nevarni medvedje

Gozd proti Polomu v kočevski občini je že od nekdaj veljal kot najbolj bogat z gobami. Sedaj so ob cesti, ki pelje proti Polomu, namestili dva tabli z opozorilom: "Pozor! Področje medveda!" V zadnjih tednih so namreč tam opazili celo medvedjo družino. Mati medvedka je zelo nevarna in marsikateri gobar ali drug obiskovalec je že bežal pred njo. Opozorilo je razleglo in ob cesti ni več parkiranih avtomobilov in mopedov gobarjev.

V Sloveniji so umrli

17. oktobra

V Celju: Valerija Krajnc, roj. Kandare;
v Mariboru: Drago Petovar, Vladimir Braznik;
v Ljubljani: Ivanka Ostruhov, roj. Gorjan, Jože Grum, Ludvik Horvat, Uršula Jagodic, roj. Kokalj;
v Temenici (št. Vid pri Stični): Joži Fajdiga;
v Ivanjem selu: Terezija Kranjc;
v Domžalah: Andraž Korbun;
v Kranju: Rudolf Urbančič;
v Zg. Kašlju (Polje): Janez Prpan.

18. oktobra

V Ljubljani: Angela Dolinar, roj. Zupančič, Karel Babnik, Franc Musič, Ivan Zver, Mihael Dimc, Jože Grum, Milka Golob, roj. Stresen, Zofija Smolinsky, roj. Podražaj, Mira Fakin, roj. Mikus, Julija Čepan, roj. Podlogar, Angela Remih roj. Ašenberger, Frida Cigoj;
v Trbovljah: Ivan Jagodič;
v Beli cerkvi pri Novem mestu: Lidija Matthews roj. Zwitter;
v Dol. Logatcu: Ana Schmidt, roj. Uršič;
v Stari cerkvi pri Kočevju: Angela Goršič;
v Sentrupertu: Konrad Podlogar.

19. oktobra

V Murski Soboti: Franc Bobnar;
v Ribnici na Dolenjskem: Angela Česarek-Grlic;
v Rakitnici: France Trdan;
v Šentvidu: Vincenc Štirn;
na Pancah (Lipoglav): Ana Kastelic, roj. Glavič;
v Ljubljani: Jože Colnarič, Emil Lesjak;
v Celju: Miloš Zagoričnik;
v Zasipu: Marija Zupan (p. d. Nacova).

22. oktobra

V Cerkljah: Silva in Martin Ancimer;
v Ljubljani: Adam Jeras, Nataša Hrovat, roj. Gnidovec, Martin Jug, Roza Zajdela;
v Lescah: Vida Vidmar;
v Petelinjem: Antonija Znidaršič, roj. Avsec;
v Podtunu: Jože Poglajen.

22. oktobra

V Gaberskem: Štefka Majnik, roj. Taufer;
v Preski pri Medvodah: Marija Tome (Bormesova teta);
v Selniku: Ana Krnc, roj. Kikelj;
v Cezarjih: Slava Primožič, roj. Stokovič;
v Ljubljani: Ivan Stefančič, Filomena Cerne, roj. Nemec;
v Trbovljah: Ivan Laznik;
v Velikih Poljanah pri Ortneku: Franc Adamič;
v Dvorski vasi: Janez Petrič.

Čitateljem na področju Velikega Clevelanda priporočamo za novice iz Slovenije poslušanje slovenske radijske oddaje "Pesmi in melodije iz lepe Slovenije" na univerzitetni postaji WCSB 89.3 FM vsak dan od ponedeljka do četrta ob 6. zvečer in ob nedeljah od 12. do 1. popoldne, ki jo vodi dr. Milan in ga. Barbara Pavlovčič.

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
5425 Waterloo Rd. 481-2327

MALI OGLASI

House for Sale by Owner
4 beautiful bedrooms, 2 bathrooms, finished recreation room, built in dishwasher, 355 East 262 St. Call 732-7305.

(166)

Hiša naprodaj
Lastnik prodaja enodružinsko hišo v Euclidu blizu E. 222 St. Kličite 731-8664

(165)

Gostilna naprodaj
Thru-Way Tavern, 18612 St. Clair Avenue, je naprodaj. Vprašajte lastnika, ki hoče iti v pokoj.

(170)

V najem
Štirisobno stanovanje zgoraj in garaža se odda družini z največ dvema otrokoma na 698 E. 159 St. Collinwood. Oglasite se osebno.

(169)

V najem
Trisobno stanovanje s kopalnico zgoraj se odda na 6404 Carl Ave. Kličite po 4. pop. 391-3320. Takojnja vselitev.

(164)

Novi zidani ranči
V Willowicku nedaleč od Lake Shore Blvd. so v gradnji novi zidani ranči s 3 spalnicami, v celoti podkletni. Kličite za pojasnila

UPSON REALTY
UMLA
499 E. 260 St. 731-1070
Odprto od 9. do 9.

(165)

1975 Chev. Camero
16,000 miles. Call after 7:00 p.m. — 381-1318.

(x)

Help Wanted
Help Wanted
Woman or Couple to take care of semi-invalid lady. Modern living quarters provided and salary. Robert A. Novak, 6013 Glass Ave. — 391-3333.

(x)

Turret Lathe Operator
Required to make simple setups, maintain tools, and operate lathe with minimum instructions. Work from part drawings, use micrometers and scales.
Acimet Mfg. Co.
1719 Clarkstone Rd.
Cleveland, O. 44112 Tel. 692-2250

(164)

Factory Help
Full time days.
Apply in person.
Bruss Brush Inc.
18624 Syracuse
(corner of St. Clair and Nottingham Rd.)

(168)

Kitchen and Waitress
10 A.M. to 2 P.M.
881-5033

(165)

Usnjarski delavec
Sposoben za izdelavo ortopedičnih in kirurških naprav ter skušnjo na električnem šivalnem stroju.
G. A. Guilford & Son
7420 Carnegie Ave.
Cleveland, Ohio 44103
tel. 431-1746
(Th., Mon., Tu.)

Čistilko iščejo
Za urad srednje velikosti na vzhodni strani od ponedeljka do vključno petka od 6. do 10. zvečer. \$3 na uro. Kličite Carol Galata 486-1313.

Dr. Ivan Pregelj:

MLADA BREDA

POVEST

"Proč pojdite!" prosi Jerica in misli pri sebi: "Carovnica je, hud pogled ima, v žabo me bo spremenila ali polža, pa me dala, da me požro kače."

"Nič se ne boj," sliši Jerica govoriti starko. "Lilije so, lepe, rdeče. Ti povem, komu jih nesem, te lilije!"

"Le nesite!" priganja Jerica. "Ne vem poti, ne vem! Na Peč bi jih nesla, veš, pastirica, na Peč, na Peč jih nesem Jerici. Sirota je, nič igrač nima, naj se poigra z njimi. Naj se!"

Jerice ni bilo še nikoli tako strah.

"Samo to je dobro, da ne ve, da sem jaz Jerica," si misli. Vendar jo je groza. Kam naj se skriva, če jo išče? Kako bi jo preslepila? Kako bi ušla tej grozni ženi.

"Vstani, vstani, pokaži mi pot!" veli žena.

In Jerica se dvigne in gre. Gre počasi. Najrajši bi stekla, toda žena za njo bi mogla izpušiti gade. Ne, ne, bežati ne sme! Lepo jo pripelje na Peč, pa gor v sobo jo pelje. In ko bo žena vstopila, zapre brzo duri in potem se bo skrila, se bo skrila kamor si bo. In strahoma se Jerica ozre po tujki, da li morda ne pozna njenih misli. Toda kaj je to? One grde žene ni nikjer, pač pa gre za njo lepa, mlada žena. Vsa v belo je oblačena.

Jerico mine strah in z veselo drhtečim glasom pravi: "Ali je šla? Ali ste jo prepodili? Kdo ste?"

"Ali me ne poznate," pravi bela žena, "tvoja mamica sem."

"Oh, mamica!" vzdihne deklica. "Saj je res, pa vas še poznala nisem. Oh, to je lepo, mamica, da ste prišli. Tudi Anže bo vesel. Tudi njegov oče je prišel. Mamica, Anže je zelo dober, Anžeta imam zelo rada."

In Jerica je pozabila ves strah in že je z mamico na Peč. Jerici se zazdi, da mora steči obšla, ko da jo je nekaj stisnilo naprej in povedati Marjanici, da je prišla mamica. Ali na vratih ošupne in plane nazaj. Iz veže prihaja ona črna žena in oči se ji iskrijo.

"Mamica, pomagajte mi!" kričijo Jerica.

"Hoho," se krohota črna žena, "saj Jerica si ti, ti, ti! Si me hotela premotiti, hohoho, hohoho."

"O mamica, mamica!" prosi Jerica in se stiska za belo ženo.

"To ni tvoja mamica," se smeja črna tujka, "saj je umrla! To je smrt, Jerica, bela smrt! Na, Jerica, na, vzemi lilij."

"Nočem, nočem!" se obrača Jerica v stran in zakriva obraz. Tedaj pa začuti, da jo je prijala starka za roko in da venomer govori:

In Jerici se zdi, da ji uspije "Na lilij, na lilij!" na glavo ogabnih kač, in od strahu se vrže Jerica na tla in skriva obličje.

"Vstani, vstani!" viče starka. "Ne bom!" odgovarja Jerica.

Toda kaj je to? To je glas Katre. Jerica se prebudi, odpre oči. Ah, sanjala je. Lepo sonce ožarja zunaj polje in goro. Pred dekletom stoji Katra z jeznim licem.

"Ali bo kaj, ali ne bo? Lenoba lena!"

Jerica plane kvišku in si pomane oči in leze iz postelje. Toda kaj je to? Zakaj je zopet vse temno okoli nje? In ali se vse vrli okrog nje? Kakor skozi dim se ji zdi, da vidi gospodinj. Zdaj jo je popadla za lase in bolečina vrne Jerici zavest.

"Vstati moram!" si misli.

"In takoj," pravi Katra. "Pa se obleci praznično. S Peči greš!" Jerica je prikimala in si začela oblačiti krilce z velikimi rdečimi pikami.

Katra jo je gledala, ko se je oblačila, in se nato obrnila in dejala odhajaje:

"Glej, da se mi hitro napraviš in prideš dol!"

Jerica je ostala sama. Pripognila se je za nogavicami. Tedaj s je zopet napravila tema vse okrog. Brezkončna temnost jo je obšla, ko da jo je nekaj stisnilo za senci. Zavrtelo se ji je. Silna vročina je zakuhala v njej.

"Kače so!" se ji je izvilo in rdečete se je zgrudilo na obraz. Tedaj je začutila, da jo je nekdo

dvignil in položil na posteljo, in je odprla oči.

Nad seboj je zagledala plah Lukov obraz in slišala njegov glas, mehek in nežen. Še nikoli se ji je zdelo, ni govoril nihče tako ž njo, in skoraj smešno se ji je zazdelo, da je Luka tako dober z njo.

"Jerica," je govoril mož, "ali te močno boli?"

Odkimala je. Izkušala je govoriti, toda sama ni vedela, kako da ji ni prišel glas iz grla.

"Ali ti je mraz?" Zopet je odkimala. "Te bolj glava?" Prikimala je.

"Bolna si, zelo bolna!" je tarnal mož. Jerica se je domislila Katre in se vzpela kvišku.

"Moram vstati!" se ji je izvilo hripavo iz grla.

"Vstati?" se je začudil mož. "Ne smeš, ne moreš, otrok, otrok!"

Njej je dokipela bridkost.

"Huda bo, tepla me bo. Moram vstati!" In s strahu polnimi očmi je strmela na vrata, kjer je stala Katra. Tudi Luka se je ozrl. V somraku se je zazdelo, da se sveti tam dvoje zlokobnih oči.

Katra je pristopila. "Kaj," je rekla, "ta pritepenka res ne misli vstati?"

"Ne more!" je dejal Luka temno.

"Bomo videli, ali more!" je zavpila Katra, stopila k bornemu ležišču dekličjemu in potegnila s silo deklico na tla.

"Izpusti!" je zasikal Luka in Katra je začutila, da jo je prijel za roko. Izkušala se ga je otresti. Toda držal je divje.

"Ali ne vidiš, da izdahne?"

In res je deklica omahovala in grabila, od bolečin prevzeta, z rokama po borni odeji.

Katra je odstopila za korak. Sedaj ni mogla več dvomiti, da je deklica bolna. Vendar pa se je kahal gnev v njej in proti Luki obrnjena je rekla: "Če je bolna, pojde v bolnišnico!"

Luka se je obrnil proti Jerici, ko da ni slišal. Njegovo bledno in žalostno obličje je preletela hipno divja bojazen. Oči so se mu razširile.

"Ne more iti!" se mu je izvilo. Začudena je gledala sestra brata. Opazila je strah, ki je bil izpreletel hipoma njegovo lice. Ozrla se je na Jerico. Kaj je to? Ali se ji samo zdi? Od kod te rdeče pege na dekličjem licu?

"Kože, koze!" je drgetaje še

petal Luka in si začel brisati solze, ki so mu lile čez lice v razmršeno brado.

"Kaj?" je vprašala Katra. "Kože ima?" Nehote se je umaknila do vrat. In od tam je stekla dol v kuhinjo in nekaj hipov

pozneje je vedela vsa hiša, da so na Peči koze.

"Iz hiše mora, iz hiše mora!" je tulila Katra. "To je, ko je človek predober. Vse prinese taka golazen v hišo. Iz hiše mora!" (Dalje prihodnjic)

POZOR VOLIVCI
V EUCLIDU!

GLASUJTE YES ZA 14A

obnovo 2 tisočink naklade, ki bo zagotovila redno vzdrževanje kanalizacije v Euclidu. Issue 14 A ni nikako povišanje dohodninskega davka.

GLASUJTE YES ZA 14

Issue 14 bo omogočila 5-letni večji program gradnje v sanitarnem sistemu kanalizacije Euclida, ki naj odstrani poplave na celotnem področju mesta ob približno 18 milijonih dolarjev stroškov.

Plačalo mesto Euclid
Župan Tony J. Sustarsic, sonačelnik, 309 E. 272 St.
Adm. direktor Anthony Giunta, sonačelnik, 312 E. 272 St.

Na novo odprto v torek, 1. novembra!

Slovenci, si lahko poiščete za okrepčilo, razvedrilo in počitek primerno družbo v novi

SLOVENIAN VILLAGE
RESTAURANT

6415 St. Clair

bivši Sea Cove Restaurant

Na razpolago so na slovenski način pripravljene jedi znane kuharice ge. Lojzke Feguš in Tončke Kodrich

Restavracija je odprta vsak dan 9. zjutraj do 7. zvečer.

Odlična in ljubezna postrežba! Priporočata se

LOJZKA FEGUŠ
TONČKA KODRICH

V BLAG SPOMIN

Drugo žalostno leto je zatoniло, odkar nas je zapustila za vedno ljubljena soproga in stara mama

ANGELA DROBNIC

Preminula je 3. novembra 1975

Leti dve te zemlja krije,
V tihem grobu mirno spiš.
Srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.

Nam pa žalost srca trga,
rosijo solze nam oči,
dom je prazen in otožen,
kar te več med nami ni.

Žalujejo: soproj Joseph,
sin Gabriel,
vnuki in pravnuki
ter ostalo sorodstvo.

Cleveland, Ohio 3. novembra 1977.

"talking it over"

One in a series of columns answering questions you ask about your electric service.

V. Mi morete svetovati načine za učinkovitejšo rabo elektrike?

O. Seveda moremo! Samo naročite, naj vam pošljemo zbirko informacijskih knjižic "Easy-on-Energy". Vsebuje navodila za učinkovito rabo energije v hiši, stroške za obratovanje raznih gospodinskih naprav in navodila o izolaciji vašega doma.

V. Čemu gradite nove elektrarne, ko izgleda, da prebivalstvo na tem področju v rasti zastaja?

O. Napovedi o rabi elektrike v severovzhodnem Ohiju trdijo, da se bo ta podvojila v naslednjih 12 letih. Ko se oskrba z drugimi oblikami energije manjša, bosta trgovina in industrija potrebovali več električne energije, če naj preskrbita dovolj služb. Prav tako bo tudi več novih domov in šol ogrevanih električno.

V. Koliko stane obratovanje prenosnega električnega grelca?

O. Če je vključen za eno celo uro stane električni grelec ob uporabi 1350 vatov okoli 7 centov. Za omejitev vaših obratnih stroškov, pazite na morebitno izgubo toplote v vašem domu. Dodajte izolacijo, kjerkoli je možno. Zamažite vse luknje okoli oken in vrat. Namestite zimska okna. Zaprite vrata na podstrešje, v klet, garažo in v druge nekurjene prostore v vašem domu.

V. Imam električno ogrevno črpalko. Naj ponoči premaknem termostat nižje za čuvanje energije?

O. Ne. Ogrevne črpalke so zamišljene tako, da so najučinkovitejše in najekonomičnejše pri enaki temperaturi.

V. Z ozirom na skušnje lanske zime nameravamo namestiti kabel v žlebove za topljenje snega in ledu. Kolikšni bi bili obratni stroški?

O. Zlebovni kabel naj bi porabil povprečno 7 vatov za en čevljev. Če rabite 100 čevljev dolg kabel bi bilo za obratovanje vsake polne ure 3.5 centov ali 35 centov za 10 ur.

V. Ali ni čisto ozračje bistveno neoziraje se na stroške?

O. Vsakdo hoče manj onesnaženja, toda najboljša tehnologija ne more dati popolnoma čistega okolja. Vreme in narava to preprečujeta. CEI bo poporabila preko 1 milijon dolarjev vsak teden v naslednjih petih letih za izboljšanje okolja okoli naših elektrarn v severovzhodni Ohiju. Niti to ne bo doseglo popolnosti, bo pa vsekakor pomagalo.

Če imate kako vprašanje ali želite kako pojasnilo o čemerkoli, bi Vas mi radi slišali. Napišite samo eno vrsto na: Talking It Over, Box 5000, Cleveland, Ohio 44101. Mi bi Vas radi poznali.

The Illuminating Company

What a lot of ten-year-olds are wearing this year.

Thousands of children afflicted with Muscular Dystrophy must wear braces. Muscular Dystrophy destroys healthy muscle and replaces it with useless fat. After some time the child's muscles become so wasted that even braces will no longer support him. Later, he won't have the strength to sit in a wheelchair. Eventually, he won't be able to feed himself or even turn over in bed. His weakness leaves him so vulnerable to colds, pneumonia, or other complications he rarely survives maturity. Scientists are beginning to penetrate the mystery of this tragic disease. Today there is some hope for the children who must wear these braces every day. That hope lies in MDAA's massive research program. Only your contributions keep it going. Give generously.

Fight Muscular Dystrophy. Help them grow up.

Muscular Dystrophy Associations of America, 1790 Broadway, New York, N.Y. 10019